

Mis on Field Target laskmine?

Oli aasta 1980. Venelased sõdisid Afganistanis. Ameeriklastele valmistasid muret pantvangid Iraagis. Ja kui maailm jälgis teraselt selliste sündmuste arengut, siis laskesportlased mäletavad 7. septembrit 1980 Field Target laskmise sünnipäevana. Field Target laskmine kujutab endast jahti imiteerivat mängu. Relvadena kasutatakse vedru- või suruõhujõul töötavaid väga täpseid õhupüsse ning sihtmärkideks on väikeste saakloomade elusuuruses siluetid nagu näiteks jänesed, oravad, linnud jne.

Selline spordiala sündis siis sellel sügispäeval Sussex'is, Inglismaal. Vaatamata jahedatele ja tuulistele ilmastikuoludele, tuli kokku üle 100 laskja Lõuna-Inglismaalt, et proovida uues mängulises spordis oma kätt ja silma. Esialgu tundusid reeglid äärmiselt lihtsad - hinda kaugust sihtmärgini, seadista optika õigeaks vastavalt kaugusele ning taba pabermärki, mis oli siis kinnitatud silueti külge.

Ka tänapäeval on reeglid jäänud endiselt lihtsateks, kuid osavõtjatele on abiks uued tehnoloogilised uuendused, millistest 20 aastat tagasi ei osatud isegi veel unistada. Sellel spordialal on täna juba kümneid tuhandeid harrastajad üle terve maailma, kuid endiselt tegeletakse sellega kõige aktiivsemalt Inglismaal ja nüüd ka Ameerika Ühendriikides.

Moodsad sihtmärgid on täna välja lõigatud 3mm paksusest terasplaadist, kujutades elusuuruses metsulukite siluette, mille pihta lastakse siis tehniliselt väga arenenud õhupüssiga. Loomakujudele on sisse lõigatud auk nn. tabamistsoon, mille taga on erkoranž kettakujuline plaat. Laskja eesmärk on tabada seda plaati otse keskele nii, et see kaldub kuuli tabamusest tahapoole ning selle tagajärjel kukub ka siluett rahuldust tekitava plaksatuse saatel maha. Silueti maha laskmise eest saab ühe punkti. Möödalask ei too laskurile muud kui häbi.

Tänapäevased sihtmärgid on ehitatud nii, et vaid täpne otselask paneb selle kukkuma. Kuul, mis tabab osaliselt nii silueti terasäärt kui ka tabamistsooni, ei ole piisava jõuga silueti kukutamiseks. Silueti saab kergesti uuesti vinnastada tema külge kinnitatud nõõri abil. Esialgu olid tabamistsoonid 2-tollise läbimõõduga, see on 51 mm, aga kuna laskurid muutusid üha paremaks ja varustuse tase tõusis pidevalt, siis vähendati tabamistsooni läbimõõtu. Tänapäevastel võistlustel kasutatakse siluette tabamistsooniga 15, 25 ja 40 mm, jättes laskurile väga vähe eksimisruumi.

Sihtmärgid asetatakse laskuritele teadmata, suvalistele kaugustusele, alates 10 meetrist kuni 50 meetrini. Tehes nii väga oluliseks just õige kauguse hindamise laskepositsiooni ja sihtmärgi vahel. Moodsatel radadel on siluetid asetatud neile iseloomulikesse keskkondadesse. Rajad on kujundatud nii, et näiteks linnud on kõrgel puu otsas, jänesed peidus põõsastes ning oravad toitu korjamas puu all. Ainuke oluline reegel sihtmärgi paigaldamisel on see, et tabamistsoon peab olema hästi nähtav vähemalt ühest laskeasendist, kuid see ei pea tingimata olema laskurile kõige meelepärased.

Iga tabamine ning märgi kukutamine annab siis 1 punkti ja möödalask ei anna midagi. Siluetid on asetatud laskmisrajaga ristuvatele ridadele ning igas reas võib olla kuni 7 sihtmärki. Ridased võib olla kuni 17. Täna suurvõistlustel lastakse rajal, kus on reeglina kõikidel ridadel kokku 50 sihtmärki. Laskeraja värav on märgistatud postidega ja laskjad peavad sihtides hoidma püssitoru nende postide vahel – see reegel muudab aga ka mõne

näiliselt lihtsa lasu väga oskusi nõudvaks pingutuseks. Võistlejad võivad lasta mistahes asendist, kuid enamik laskureid lasevad istudes, tõmmates põlved tihedalt rinna juurde ning kasutavad ühte põlve püssi toetamiseks.

Istuda tohib kuni 10cm paksul padjal ja teisi toetamise abivahendeid kasutada ei tohi. Võistlejad läbivad võistlusraja kolmestest tiimides: üks laseb, teine loeb punkte ning kolmas tõmbab märgid vajadusel vinna tagasi. Enne järgmisele positsioonile liikumist peavad kõik võistkonna liikmed olema lasknud ettenähtud järjekorras kõiki sihtmärke.

Nagu eelpool mainitud, on kõige tähtsamaks oskuseks kauguse hindamine sihtmärgini. Õhupüssi kuul lendab maa külgetõmbejõu tõttu mööda langevat kaart. See teebki väga oluliseks õige kauguse arvestamise, sest ka väike eksimine märgi kauguse arvestamises toob kaasa valearvestuse kuuli langeva trajektoori osas ja see võib kaasa tuua möödalasu.

Kõik laskurid kasutavad kauguse hindamiseks optilist sihikut. Sihikute suurendusvõimed on erinevad. Alustamiseks piisab tavaliselt optikast suurendusega 6-24 korda. Heaks laskmiseks kasutatakse optilisi sihikuid suurendusega 8-32 korda ja tipplaskurid kasutavad just kauguse mõõtmise vajadusest lähtuvalt kõige võimsamaid sihikuid suurendusega 10-50 korda. Kõigepealt teravustatakse sihik sihtmärgil. Seejärel loetakse suurel kalibreeritud teravustamisrattal kauguse reaalne väärtus. Vastavalt sellele seadistatakse optilise sihiku kõrgusregulaator, mis annab kuulile õige tabamiskõrguse mõõdetud kaugusel. Seda tehnikat kasutab see osa laskureid, kes eelistab alati sihtida tabamistsooni keskpunkti. Eriti täpse tulemuse annab see vahemikus 25 kuni 50 meetrit, kuid eeldab täpsete ballistiliste andmete olemasolu laskmise ajal. Kiiremat laskmisstiili harrastavad laskurid kasutavad ära Mil-Dot sihiku mõõtevõimet, sihtides märki tabamistsoonist ülesse- või allapoole, vastavalt sihtmärgi kaugusele (nn Kentucky tehnika ehk märgist mööda sihtimine, kompenseerimaks kaugust ja/või tuulekannet).

Õhupüssidega võisteldakse kahes suuremas klassis – vedrupüssid ja suruõhupüssid. Klasse võidakse vastavalt püssi võimsustele ka veel jaotada. Võimsate vedrupüsside klassi parimad esindajad Euroopas on täna näiteks Air Arms TX200 ja Weihrauch HW97. Võimsate suruõhupüsside populaarseimad esindajad on Steyr LG110 ja Walther LG300 Dominator. Viimaste püsside hinnaklass on 25000.- EEK. Sellise hinnaklassi püsside juurde kuulub lisaks ka võimas optika nagu odavamast otsast näiteks Nikko Stirling Diamond 10-50x60, mille hinnaklass on 12000.- EEK.

Väikese võimsusega vedrupüsside klass on ideaalne algajatele. Terve laskevarustuse võib kätte saada alates 6000 kroonist. Sellise hinnakategooria varustusega on võimalik osaleda võistlustel, veeta lõbusalt aega ning samas on konkurentsipüsimeks ka lihtne harjutada. Suruõhupüsside klassis on Field Target laskmise alustajale väga atraktiivne FX Typhoon, mille hind on algab 9000 kroonist, lisaks algtaseme optiline sihik suurendusega 6-24 hinnaga 4500 krooni. Selle komplektiga pääseb võistlema ja miksmitte isegi võitma laskureid, kellel on näiteks Walther Dominator ja võimsam optika. Mitmelasulisi suruõhupüsse kasutavad inglased meelsasti näiteks jänesejahil.

Suruõhupüssi kuuli kiirus on võrdne vedrupüssi kuuli kiirusega, kuid suruõhupüssil on mõned märkimisväärsed eelised – neid ei pea laskude vahel õhuga laadima ja neil puudub vedrupüssile omane prell-löök. See tähendab ka seda, et laskur näeb optikast kohe, kuhu ta tabas ning saab oma laskepositsiooni selle järgi kohendada.

Laskmisel on tegelikult lubatud kasutada mistahes kaliibriga õhupüsse, kuid enamik laskureid kasutab kaliibrit 4.5 mm. Selleks on mitu põhjust. Esiteks on väiksemad kuulid kergemad ja

lendavad seega kiiremini. Sellega kaasneb kuuli sirgem trajektoor vajaliku 50 meetri ulatuses. Teine eelis on see, et väiksema kuuliga on lihtsam tabada väiksema läbimõõduga tabamistsooni. Kui kuul ei taba otse keskpunkti, siis on selge, et tabab ikkagi paremini väiksem kaliiber. Ka ei maksa unustada, et õhkrelv kaliibriga kuni 4.5 mm on Eestis piiramata tsiviilkäibega relv. Kaliibriga 5.5 mm õhkrelva omanik peab omama seadusega ettenähtud korras relvaluba.

Algselt imporditi Field Target laskmine Inglismaalt Ameerikasse ning seda harrastati algaastatel vaid üksikutes klubides. Kuid üha enam lisandus uusi nn nädalalõpukütte ja peagi tekkis klubilistel laskuritel vajadus luua oma spordiala arendamiseks eraldi organisatsioon. Sel moel asutati 1987. aastal American Airgun Field Target Association ehk lühidalt AAFTA. AAFTA ülesandeks on nii erinevate reeglimuutuste jälgimine kui ka iga-aastase National Field Target meistrivõistluste korraldamine. Samas saavad AAFTA'ga liituda vaid registreeritud klubid.

Field Target Assotsiatsioonid töötavad täna spordiala sünnimaal Inglismaal, Iirimaal, Šotimaal, Austrias, Belgias, Kanadas, Saksamaal, Kreekas, Itaalias, Hollandis, Poolas, Lõuna-Aafrikas, Maltal, Põhja-Iirimaal, Norras, Venemaal, USA-s, Wales-s, Portugalis ja Leedus.

Klubid on Rootsis, Mehhikos ja Tšiilis.

Selle spordiala üks olulisemaid mõnuseid on range korra ja varustuse piirangute puudumine. Et veeta nauditav päev sõpradega õhupüssis võisteldes, on vaja järgida vaid lihtsaid põhilisi juhtnõure.

Proovi seda ainult üks kord ja Sa ei suuda enam loobuda!

* algteksti on kirjutanud John Clark